

Nee blijft NEE tegen kruisraketten

De bij de FNV aangesloten vakbonden hebben zich al voor de tweede grote vredesdemonstratie van 29 oktober 1983 in Den Haag bewust en uit overtuiging bij de vredesbeweging gevoegd. Want de FNV behartigt de belangen van haar leden en beschouwt kernwapens als een directe bedreiging van die leden. Het gevaar van een kernoorlog, al of niet beperkt, wordt door de stationering van de 48 kruisraketten in Woensdrecht (en wellicht andere plaatsen in Nederland) beduidend vergroot. Voor Europa althans. Voor de grootste NAVO-partner, Amerika, is stationering in Europa van kruisraketten en middellange afstandraketten zoals de Pershing-II juist een stap in de richting van het verplaatsen van een eventueel slagveld naar Europa. Daar zijn in deze eeuw al twee grote oorlogen uitgevochten en Amerika wil dat graag zo houden.

De buitensporige kracht van de kruisraketten zal wel bekend zijn. In Nederland komt een vernietigend vermogen te staan dat gelijk is aan het totaal aan konventionele wapens in de hele tweede wereldoorlog. Dit op zich is al onveilig genoeg maar er komt nog wat bij. De kruisraketten zijn eigenlijk geen raketten maar door straalmotoren aangedreven bommen, te vergelijken met de Duitse V1's en V2's in de tweede wereldoorlog. Zij worden afgesteld op een bepaald doel. Dit gebeurt door in het geheugen van de boordcomputers een kaart op te slaan van de lanceerplaats tot dat doel. In deze kaart zijn alle belangrijke gegevens verwerkt zoals steden, rivieren, wegen en hoogteverschillen. Echter, die gegevens zijn van een zeer smalle kaart en gebaseerd op ideale omstandigheden. Geen drooggevallen of buiten hun oevers getreden rivieren en vooral de afwezigheid van sneeuw. Sneeuw kamoefleert het landschap of verbergt zelfs hele rivieren, wegen, steden, bossen en bergen. Bij niet-optimale kondities is de kans dat de kruisraketten niet op het doel terecht komen zeer groot. Bij tests van de kruisraketten in de woestijnen van Colorado en Nevada bleek 40% geheel uit de koers te raken. Als dus een kruisraket uit Nederland naar, laten we even aannemen, Rusland geschoten wordt is de kans niet gering dat hij in Duitsland neerkomt.

FNV EN VREDESBEWEGING

Dat de FNV zich achter de vredesbeweging heeft geschaard en daadwerkelijk meedoet aan het Komitee Kruisraketten Nee (KKN) waarin diverse vredesgroeperingen en politieke partijen zitten is van niet gering belang, vooral voor de KKN.

De FNV is machtig en hecht georganiseerd. Daarom kunnen acties goed uitgevoerd worden. De FNV heeft op hoog nivo een beleidsgroep ingesteld samengesteld uit alle bonden, die met richtlijnen moet komen. Dat de FNV met een goed doordachte en uitgewerkte strategie aankomt is uiterst belangrijk. Het plaatsingsbesluit is immers al genomen, ondanks de mitsten en maren waarin de huidige CDA-VVD regering dit besluit heeft verpakt. De huidige politieke machtsverhoudingen zijn zodanig dat alleen door het mobiliseren van de publieke onrust wat bereikt kan worden. De vredesdemonstratie in Den Haag heeft ertoe geleid dat in ieder geval de 'mitsen en maren' werden toegevoegd aan het besluit, dus nu moet er extra hard gewerkt worden om het hele besluit te torpederen.

Het is om die reden belangrijk dat de FNV naar buiten toe één lijn trekt. Dat is geen eenvoudige zaak omdat de FNV bestaat uit vele bonden die elk hun eigen verantwoordelijkheden hebben ten opzichte van de leden. Eerst moeten dus alle bonden intern op één lijn komen. Niet van bovenaf, maar van onderaf. Dat daarbij de richtlijnen van boven (de beleidsgroep) komen is dan meegenomen.

AAN DE BASIS

Her en der in het land zijn er FNV-werkgroepen die zich bezighouden met Vrede en Veiligheid. Zij doen dit veelal in samenwerking met plaatselijke vredesbewegingen. Op een ervan, die van Den Haag, zal ik wat nader ingaan. De groep V&V is na de 29ste

VREDE EN VEILIGHEID

oktober 1983 opgericht door FNV-leden die in het Haags Vredes Platform (HVP) zitten. Toen het officiële FNV-standpunt bekend werd dat plaatsing van de kruisraketten ongewenst is, hebben die leden anderen benaderd. Nu zitten in de werkgroep leden van allerlei bonden: Industriebond, Dienstenbond, Hout- en Bouwbond, ABOP, AbvaKabo en Voedingsbond. Het doel van de werkgroep is om acties in de regio Den Haag te coördineren, te starten, te steunen en het FNV-bestuur van informatie te voorzien. Uitvoerend en beleidsvormend dus. De groep geeft sinds kort een nieuwsbrief uit. De bedoeling is dat deze elke twee maanden verschijnt. Het grootste wapenfeit van de groep is de voorbereiding en uitvoering van de 10e mei, de aktiedag van de FNV in de Vredesweek van 6 tot en met 12 mei jongstleden. Op die dag werd er bij veel bedrijven en overheidsinstellingen een werkonderbreking gehouden van 11.45 tot 12.00 uur onder het motto: 'het is vijf voor twaalf'.

Op het Binnenhof en andere plaatsen in Den Haag werd een demonstratie georganiseerd en 's avonds werd er in Amicitia een protestbijeenkomst gehouden. Na het te verwachten maar desondanks teleurstellende plaatsingsbesluit van het kabinet Lubbers en de Tweede Kamer is het tijd voor een herbezinning.

HOE VERDER

De werkgroep heeft onmiddellijk bij het FNV-bestuur aangedrongen op een uitgewerkte strategie. Ook is een voorzet gegeven voor een dergelijke strategie. Die komt op het volgende neer: Na de teleurstelling is het nodig om de publieke opinie weer te mobiliseren. Dat moet gebeuren in dit najaar en deze winter. Hiervoor moeten alle FNV-bronnen bij de media aangeboord worden. Het tweede punt is dat er verschillende acties gestart moeten worden en zodanig voorbereid dat zij uitvoerbaar zijn. Deze acties moeten een 'glijdende schaal' bevatten: zij moeten lopen van handtekeningakties (heel zacht) tot blokkades en regelrechte weigering om mee te werken aan activiteiten die de kruisraketten echt neerzetten in Nederland (hard). De acties moeten natuurlijk zo groot mogelijk effect hebben. Handtekeningaanbieden aan een of andere

Volkspetitionnement tegen de vlootwet van 1923. Deze wet werd in de Tweede Kamer met 50 tegen 49 stemmen verworpen (uit: Ger Bruin 'Op socialisten sluit de rijen!')

volksvertegenwoordiger heeft natuurlijk geen zin: of de betrokken persoon is het al met het standpunt eens of de handtekeningen worden in het ronde archief gegooid. Een effectieve vorm is het weinig gebruikte volkspetitionnement.

ANDERE AKTIES

Na deze actie zijn waarschijnlijk vervolgacties nodig. Er zijn dan nog een heleboel mogelijkheden. Er zou bijvoorbeeld een dag georganiseerd kunnen worden waarin alle bij de Internationale Vakbond aangesloten Europese bonden gelijktijdig het werk neerleggen, er kan een internationale dag in Nederland georganiseerd worden met internationale kopstukken als Willy Brandt en dan zijn er natuurlijk de gerichte acties. De voorbereidingen voor de plaatsing zullen waarschijnlijk uitgevoerd worden door Nederlandse bedrijven. Die hebben natuurlijk bondsleden en een ondernemingsraad. Dus daarin kan dwarsgelegen worden. Lukt dit niet, dan kunnen in die bedrijven prikacties of werkweigeringen georganiseerd worden. Andere middelen kunnen algehele besmetverklaringen zijn of blokkades van ofwel de toeleveringsbedrijven ofwel de toekomstige bases. De harde acties vragen van de bonden waarschijnlijk veel geld. Denk

maar aan dreigende ontslagen, rechtszaken enzovoort. Ook van de andere kant kan in ieder geval verdragend gewerkt worden: men is het in juridische kringen lang niet eens over de grondwettelijkheid van de voorgenomen plaatsing.

Immers, er wordt een stukje soeverein Nederland overgedragen aan het gezag van de opperbevelhebber van de NAVO, Amerika. Deze opperbevelhebber staat weer onder gezag van de president van de USA, zodat er een stukje Nederland aan Amerika wordt overgedragen. Om deze juridische aspecten uit te diepen is men nu met een proefproces begonnen tegen de Nederlandse Staat. Als het een beetje meezit moet dit tot aan de Hoge Raad uitgevochten worden dus is verdraging van de plaatsing waarschijnlijk. En wie weet, misschien blijkt plaatsing inderdaad ongrondwettelijk, dan zijn alle verdere acties niet meer nodig.

VOLKSPETITIONNEMENT

Voor zover ik weet is dit middel vlak na de eerste wereldoorlog gebruikt bij de zogenaamde 'Vlootwet'. In die voorgestelde wet werd vastgelegd dat er meer geld op tafel moest komen om de vloot te versterken. Onder leiding van de SDAP, de voorloper van de PvdA, is onder het hele volk een soort enquête gehouden. Hieruit bleek dat 90% van de bevolking tegen de vloot-

VREDE EN VEILIGHEID

wet was. Door het massale verzet is de vlootwet niet doorgedaan. Een sterk staaltje van buitenparlementaire politiek! Een dergelijk volkspetitionnement lijkt een heel bruikbaar middel. Het publiek hoeft niet de straat op, er zijn geen grote demonstraties nodig en de actie draagt een waardig karakter. Er zijn wel een aantal voorwaarden aan verbonden.

De voorbereiding, de formulering en de uitvoering ervan moet berusten bij het KKN en niet bij het kabinet. Alle bonden moeten samenwerken, want alle Nederlanders moeten thuis bezocht worden. De massaliteit is een verdere voorwaarde, want zonder dat zijn de resultaten, hoe statistisch verantwoord ook, van nul en generlei waarde. De regering zal bij een opkomstpercentage zoals dat bij de laatste Europese verkiezingen was de resultaten gevoelig naast zich neerleggen.

Niet alleen de bonden maar alle KKN-partners moeten naar vermogen meewerken. Een dergelijke actie vraagt enorm veel voorbereiding. Het meest gunstige tijdstip ervoor lijkt dan ook het voorjaar van 1985 te zijn.

Lau Koobs
(lid FNV-werkgroep Vrede en
Veiligheid Den Haag - AbvaKabo)

Voor het uitwisselen van ervaringen en uitwerken van ideeën bij de oprichting van nieuwe FNV-werkgroepen Vrede en Veiligheid kan contact opgenomen worden met Frans van de Vlugt, Den Haag.

Oude contactgegevens weggelaten.